

Izhaja vsak četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krome, za pol leta 2 krome. Za manj premožne za celo leto 3 krome, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K., za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in nanznanila sprejema uravnikištvu, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekališču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Nov šolski učni red.

Izv. dop. z dežele.

Nov šolski učni red stopi v veljavo po nekib s prihodnjim šolskim letom, po drugih z novim letom. To je francoska, framasonska sapa v „apostolski državi“. To je atentat na človeško pamet in duhovsko dostojanstvo. Ta naredba krši pravice katoliške cerkve, in vernika naj bi bila dolžnost pokoriti se ji! To je najhujše sramčenje duhovske gospe (in to prepoveduje katekizem), hujše nego je bilo ono 42 srajčnikov do preroka Elizaja; in torej upamo, da tudi tukaj ne izostane medved. Tako naredbe ne moremo mirno sprejeti, ker sega v pravice katoliške cerkve, katerim se cerkev ne more odpovedati; zato smo siljeni upirati se jej do skrajnosti in zahtevati, da se prekliče. Anti nam ne prepovedo še katoliške katekizme rabiti, ter ne potisnejo državnih v roke!

Vsak izmed gospodov naj pošlje na dunajsko katehetsko društvo (I. Augustinerstrasse 7) protest zoper tako nasilje. Morda bi ne bilo slabše, ko bi učili krščanski nauk v cerkvi, nego v šoli pod nadzorstvom učiteljev, ki „pljuvajo“ (nekateri) na vero in cerkev. — Na ta način se bo ponavljala še žalostna smešnica: Moraš reči nadzornika (nobel) „Dober dan“ in ne „Hvaljen Jezus“, ker je (lahko) jud, ali nevernik!

Neki protostoiselni govornik je dejal svoječasnno, da treba odstraniti predprave plemstva in duhovščine. Da, odpravijo naj; kar se poslednje tiče: saj zdaj nima druge predprave, nego to, da jo sme napadati vsak štrkolin, vsak judovski mazač, vsak faliran študent obrisati ob njo svoje vmazane štebale, in vsaka oblastnija in neoblastnija jo šteje med svoje — kanceliate in poslušne pisarje. (Nedavno je naznanila financa, naj se oznaki ljudstvu glede kotlov za kuhanje zganja.)

LISTEK.

Nekaj črtic o svojem prijatelju in njegovem delovanju.

V. s „Kacovlja“, strašna pošast, kaj ne? Oglejmo si ga torej malo bliže in natančneje. Zibelka otročjih let mu je tekla v M., kjer je preživel brezskrbna, mladostna leta. Ko je dopolnil šesto leto, začel je obiskovati domačo univerzo, ki jo je zvršil z dobrim uspehom. Zdaj bi bil morda že kakšen profesor ali fajmošter, če bi hodil v Gorico v šolo. Ali denarja sveta vladarja ni bilo, da bi mogel naprej študirati. Zato je opustil on i njegovi stariši to misel ter ga pritisnili k „škanju“. Rad ali nerad moral je ubogi T., vzeti slovo od lepih mladostnih dnij, prijeti za šilo in kopito ter pričuti se temu, česar treba umnemu čevljarju, da bi si mogel kdaj služiti vsakdanjega kruha.

V sedemnajstem letu je izgubil očeta, ki je po dolgoletni bolezni umrl ter zapustil zraven T. udovo in celo vrsto otrok, kateri si niso mogli še sami služiti potrebnega živeža. Za vse te je moral torej skrbeti on in njegova mati. Težko je bilo seveda izhajati, ali Bog človeka v nesreči ne zapusti, ampak se ga usmili in pomaga. Kaj ne Tonče, ni bilo drugače, nego ustajati ob štirih

Pfuj! Teško je ostati flegmatičen! Čas je, da tudi verski učitelji povzdignejo svoj glas zoper napade na nje...

Leta 1874 je papež izjavil, da nima tak svetni nadzornik nič govoriti pri krščanskem nauku!

Če pojde tako dalje, no, pa pridemo tudi dalje. In upamo, da pride tudi naredba, da bo nadzoroval za naprej krojač (z metrom) inženirja, konjederec in kalčmer zdravnika, plantar lekarnarja, sodar sodnika, lajnar dirigenta, kolomazar slikarja, pedel profesorja, leblajtar majorja, pastir namestnika, ... di piazza ministra... Zivela prostost zlata, ki meče pamet za vrata!

Kako je že dejal sam presvetli cesar: „Za katoliško cerkev so dandanes hudi časi; ali treba se je pač vojskovati!“

Da, bojevati! Zadnji svečenik ima v dušnih rečeh sakramentalno oblast in večjo moč, nego največji mogotec pod solncem; in vendar tako žaljenje do ministrov nebeskega Kralja!

Da, bojevati! Ko bi imela država svoje uradnike za matične knjige in bi jo stal vsak le 400 K., trebalo bi bilo plačati za minuli čas samo 6064 milijonov K (šest tisoč štiri in šestdeset milijonov) in to je torej duhovščina prihranila vladi, in zdaj tako poniževalno postopanje proti njej!

Da, bojevati! Kajti satan je izpuščen z verige!...

Opomba uredništva. Menimo, da to ni zadeva samih katehetov, ampak katoliške cerkve sploh, da torej verski učitelji naj bi se obrnili najprej do svojih cerkvenih predstojnikov, da ti s svojo uplívno besedo na pristojnem mestu izposlušajo premembo, kakor jo zahteva dostojanstvo katoliške cerkve, ki v izvrševanju svojega od Boga prejetega poklica ne more priznati nadzorstva države ter bodisi vernih ali brezvernih ali

zjutraj, potegniti pridno za dreto in smolo ter ubadati zakrivljeno šilo neprenehoma od ranega jutra do pozne noči. Kaj čudovita so božja pota. Tudi tu je posegla nevidna roka božja vmes, ki je to vodila in uzdrževala neverjetno marljivemu mladeniču zdravje, da je mogel prislužiti za se in ostalo družino potrebnega denarja.

Medtem so odrastli drugi otroci v marljive in izvrstne delavce. Mislil boš dragi čitatelj, da se je ubogi čevljarček sedaj malo oddahnil. Nekaj si sicer uganil, ali ne vsega. Komaj se je oprostil tega bremena, že si je naložil drugega. Začel je namreč misliti in delati za širji blagor delavstva, kako bi se ubogemu trpinu moglo pomagati v njegovem neznoznem stanju. Podlago za to delo si je sezidal v Ljubljani na prvem katoliškem shodu. Tam se je spoznal s tem in onim, ki ga je še bolj navdušil in ogrel za to stvar. Kakor preroben je prišel iz bele Ljubljane ter pričel z novimi in svežimi močmi delovati. Spočetka mu je šlo seveda trdo, ker je bil takorekoč sam. Ali v kljub temu ni obupal, ampak zaupal je v pomoč božjo, ki mu je tudi res pomagala iz zadrege. Kajti, že je začelo poganjati drevo brstje, iz katerih so pozneje začele rasti veje, ki se čedalje bolj razširjajo in razvijajo.

Dobra zaslomba sta mu bila po-

protivernih njenih zastopnikov, ki v verskem oziru so njeni podložni ali pa nimajo z njo nobenega stika. Le krivi nazori o bistvu verskega pouka morejo zavesti človeka, da stavi pouk v katoliškem verstvu na eno stopinjo s poukom v pisanju in telovadbi. Prav to enakost pa zahtevajo nasprotniki katoliškega nauka (n. pr. socijalni demokrati), v kolikor ga ne morejo popolno pregnati iz šole.

Glagoljsko vprašanje in krški škof dr. Mahnič.

Znano je vsem onim, ki se količkaj pečajo z javnimi zadevami in sploh s političnimi in cerkvenimi vprašanji, da traja že več let zaporedoma prav strastna gonja proti glagoljici, proti kateri je napela vse svoje moči v prvi vrsti italijanska iredenta. Ker se je pa krški vladika monsgr. dr. Mahnič odločno postavil na branik že od več stoletji obstoječih pravic staroslovenske božje službe, obrnjena je v zadnjem času ost vseh napadov v prvi vrsti na njegovo osebo. Posebno značilno je pa dejstvo, da se pridružili v najnovjšem času iredentovski in židovski gonji zoper glagoljico tudi takozvani katoliški listi, izhajajoči, bodisi v Italiji, ali pa tudi v našem Primorju, kakor „La Civiltà Cattolica“, „La Voce Cattolica“, „L' Amico“, „La Voce“ in „L' Avvenire d' Italia“. Vse to pa je napotilo krškega vladika monsgr. dr. Mahniča, da je izdal minole dni v svojem uradnem listu „Acta curiae“ posebno pismo, ki se doslovno v prevodu tako-le glasi:

„Znano je častnim duhovskim sbratom, da neki listi, ki sicer zastopajo katoliško stvar, že dva meseca jako hudo in žaljivo napadajo mene in krško škofijo; na piko so uzeli ono, kar je pri nas

sebeno dva moža, s katerima se je večkrat o tem menil. Ali žalibog, ravno ko bi enega teh dveh največ potreboval, moral je odriniti. Vrh tega je začel še krivi socijalizem širiti z Nabrežine svoje strupene nauke med uboge še nezavedne delavce, posebno strojarje. Mnogo, mnogo prav poštenih mož je sprejelo ta korumpirani, gnjili demokratizem, in zakaj? Zato, ker so bili v skrajni sili pomagati si v sled zatiranja in živalskega preganjanja nekterih gospodarjev. Demokrati očetje so videli stisko ubogih, zatiranih in neorganiziranih delavcev ter hoteli to uporabiti v svoj prid. Najprej so jeli razširjati njih umazano, „rdečo cunj“ in polagoma zastrupljati z njo ubogo ljudstvo. Potem pa so jih vabili na shode, na katerih so govorili spočetka le o delavskem vprašanju. Ko pa so že nekoliko njih pridobili na svojo stran in jim je greben malo zrasel, tedaj so že začeli razsajati in udrihati po „črnih“. Vedno bolj so se vtikali in mešali v verske zadeve ter jeli šteti in računati, koliko premoženja ima cerkev, škofje in papež. O judu Rotšildu, o Adlerju in drugih soc. dem. rotšildorjih so pa lepo molčali in zinili niti besedice.

Neke nedelje se pripelje gospod Kopač v M., skliče shod in sklene z delavci štrajkati. Vse je bilo zadovoljno, Kopač pa še najbolj. Začel se je torej

v liturgiji nepretrganim običajem postalo stalno, ter sumničijo krške duhovnike.

Da vedo častiti bratje duhovniki in drugi, ki čitajo ta „Acta“, kaj vam vse podtikajo in kakega orožja se poslužujejo dolični listi z namenom, da uničijo naše dobro ime in naše zakonite odredbe glede staroslovenskega jezika, zdi se nam potrebno in umestno, da objavimo na tem mestu nam in drugim v večen spomin nekaj odstavkov, ki se tičejo tega vprašanja.

„Agitacija proti latinskemu jeziku, zdi se nam, je prišla do vrhunca v krški škofiji, a koravno je v nji osem desetink Italijanov“.

„La Civiltà Cattolica“ piše dne 7. oktobra: Dnevnik, ki se tiska v Polju in je glasilo duhovnikov v krški škofiji imel je drznost napisati: To pismo dokazuje očito svete namene presvetih v Rimu za duhovni blagor naroda hrvaškega. Morda bi mu dali svoj blagoslo, ko bi pokazalo malo dobre volje za Italijo mater-zemljo papežovo. Toda naznanjamo prečastnim v Rimu, da se hoče v prašanju glagoljice hrvaški narod sam brigati za duševni in telesni blagor“.

„La Voce Cattolica“ je objavila v štev. 223: „L' Amico“ piše: Sv. oče se je dal natanko poučiti o sedanji verski anarhiji glede liturgičnega jezika (v krški škofiji).

Dalje piše „La Voce“: „Duhovniki krške škofije so opustili latinski jezik ter se z dušo in telesom vrgli v naročje glagoljice... V krški škofiji je liturgično vprašanje v korist glagoljice prišlo v zadnjih letih do vrhunca svojih namenov, tako da se je ondi pričela že neodpustljiva zloraba... V krški škofiji se je pojavila liturgična revolucija. Stvar je taka, da ne more iti dalje, sicer zabrede v a postazijo... Hrvaška gospoda v krški škofiji bi hotela, da sta sama sv. Ciril in Metod v raj; brez kesa puste

štrajk, kateri se je pod vodstvom Kopačevim slabo sponesel. Kljub temu se ga je še precejšnje število držalo ter mu zlagalo denar — za vsaki shodič namreč 20 K — za mesečnino 1 K in 20 v, lepa sveta, kaj ne? Na vsakem takem ni manjkalo seveda zabavljanja čez „farje“ in lepih, sladkih obljub, s katerimi so mamili ubogega trpina, da so mu lažje izmogovali denar. Torej čez farje in njihove podrepnike so sekli na teh shodih mesto da bi reševali delavskega vprašanja, s katerim bi ga dvignili iz večnih spon in mu pomogli tako do boljše bodočnosti, do boljsega kruha. Neke nedelje večer jo je gosp. Kopač primahal v M., ter sklical shod v gostilni g. N. T., kjer naj bi ustanovil konsumno društvo. Prišli smo na shod tudi mi in se spravili prav blizu Kopača, da bi bolje slišali, kako ustanavlja g. Kopač konsumna društva. Ali čujte, kako prične naš rdeči oče udrihati po farjih in zopet po farjih. Pripisoval jim je tudi krivdo, da so bili oni krivi, ker se ni učiteljem povišalo plač. Radi tega pa so ubogi učiteljčki, ne vsi, ampak le nekateri, svoj čas kar drvili za njim. Mislili so, da jim bo on res kaj pomagal, ker jim dr. Tuma tega ni mogel V., ne bodi len in nekteri drugi niso mogli tega kar tako požreti, ker je bilo to za njih želodec predebelo in neprebavljivo. Zato so mu začeli pro-

zakopati kristjana kot psa, ako ne odobrava hrvaški obred..."

"L' Amico": Trditve, da je lošinska cerkev bila glagoljskega obreda do leta 1804, naravnost nasprotuje zgodovini.

"L' Avvenire d' Italia": "Hrvaški duhovniki so uporniki. Elen del duhovniških politikov ne pozna meje, ne poslušnosti in spoštovanja do obredov, ki jih je določil papež Leon XIII."

Ti listi so mi večinoma prišli slučajno v roke; brez dvojbe so še drugi, ki pišejo enako. — Večini teh listov sem poslal popravke na pojedine točke. Deloma so jih objavili, a dodali so druge še večje laži. Eni jih sploh niso objavili, marveč so dalje in huje napadali.

Tako postopanje se samo obsoja. Kar se tiče statistike, v naši škofiji, ni osem desetink Italijanov, ampak samo dve. Kar se tiče zgodovine, je navadna laž, kar se tiče moje duhovščine, je zlobna kleveta, kar se tiče mene, je težka osvada, ki je naj Bog odpusti njenemu začetniku.

Gornje trditve večinoma nosijo na sebi znak laži in klevete. Na te ne odgovarjam v javnih listih. Opozorjam le na to, da je sv. zbor za obrede izjavil z dekretom z dne 19. septembra 1903 na škofa goriške nadškofije: "Da povsem obsoja vsako agitacijo (glede liturgičnega jezika), ki ima namen, vplivati na sodbo sv. stolice."

Ako se toraj obsoja vsaka agitacija, obsoja se brez dvojbe ne samo agitacija za a, nego tudi proti staroslovenskemu jeziku. Edino sv. stolico priznam nad seboj in njej sami sem dolžan polagati račun o tem, kar se je pri nas zgodilo glede liturgičnega jezika. Naj torej tožitelji moji in krškega duhovništva vložijo tožbo pri sveti stolici, kjer hočemo odgovarjati za vse, kar delamo.

Sam hočem poslati to moje pismo sv. očetu z željo in prošnjo, da prične preiskavo o pojedinih stvareh; pa nas naj obsodi ali oprost.

Konečno izjavljam, da odslej naprej ne bodem najmanj odgovarjal na to, kar pišejo razni listi o liturgičnem jeziku v moji škofiji; pripravljen sem odgovor dati samo onemu, ki ima pravico pozvati me na odgovor."

Mladina in tobak.

Čital v izredni učiteljski konferenci dne 17. dec. 1900. pri Sv. Luciji ob Soci F. S.

(Konec.)

Kamor se drevesce nagne, bo raslo in padlo drevo. Tedaj učite, svarite in bodite strogi pri vzgoji svojih otrok. Če bi se vam pa otroci kljub našemu opominjanju in svarjenju postavili po robu in delali ravno nasprotno, kar vi vkažete, tedaj vam priporočam škof in knez lavantinski A. M. Slomšek brez o v o l j e, ki ozdravi razvade mladih ljudi. Nič ne dene, če se ti uček malo namrdne; dokler mu vi kupujete kruha, skrbite za obleko in stanovanje, ste vi odgovorni za otroke. Oai so dolžni spoštovati in ubogati svoje stariše, kar je izredno tudi božja volja. Seveda mora biti pri vsaki stvari neka mera. Stariši

se ne smajo preveč posluževati brezovega olja, zlasti tedaj ne, kadar so jezni. "Šiba naj bo zdravilo, a ne vsakdanje kosilo za otroke". OI starišev je torej odvisna sreča otrok samih, domače hiše in narodne bodočnosti, ker kriva vzgoja otrok je slabih časov mati, a "pametni otroci so starišev največje bogastvo". Rojstna hiša je torej prva poklicana, da položi pravi temelj dobre vzgoje, šole in cerkev le nadaljujejo in izpopolnjujejo delo starišev.

Na sploh imajo stariši prvo besedo pri vzgoji otrok. Kakoršno seme vsejejo, ako žetev bo to tudi imeli. In kdo si ne bi želel dobrih, zvestih sinov in poštenih hčera? Ako vam je, stariši, res kaj do tega, potem privadite otroke naprej ređu. Red je vedno in povsod podlaga vsem čednostim. Otrasi naj se počajo s tem kar tiče odraslim, otroci pa z otroškimi. Vsakemu svoje. Le žganja in tobaka nikomur, ali vsaj ne mladini!

To bode pravi začetek dobre vzgoje in v kratkem času se mora svet spremeniti, ker stopi na površje čili, krepki naraščaj, ki ne pozna niti alkohola niti nikotina. Z nikotinom in alkoholom okuženi zarod mora zvoneti ali izginiti brez sledu, na njegovo mesto stopi korenjaški rod, ki si je zapisal na svojo zastavo. "Proč z alkoholom, proč z nikotinom!" Ta bode vladal svet po načelih zdravega razuma in čiste vesti. In ves svet bode plaval v neki neizročeni zalovljenosti, ker bosta na površju vedno pravica in strah božji. Čednost bode gospodinjala, in delo bode gospodarilo. Vse se bode lepo vjemalo in vlagalo v krasni harmoniji, ker bosta zginila dva največja sovražnika ljudi iz tega sveta; alkohol in nikotin. Dal Bog, da bi se te sanje kmalu vresničile, in bi tudi slovenskemu ljudstvu zasijalo svetlo solnce lepše bodočnosti.

Naj sklenem svoj poduk v škodljivosti tobaka pri odraslih in zlasti o pogubonosnem vplivu na mladino z besedami Štefana, v znameniti Slovkovi knjigi "Blaze in Nežika". Tu pripoveduje Štefan sam svoje bedno in nesrečno življenje, katero je končal na vislicah. "Stariši so me premalo v strahu imeli in preveč svojevoljnosti dali. Stori sem, kar mi je bilo volja. Videl sem očeta kaditi in jaz sem se tobaku tudi privadil. Še ne deset let star sem očetu tobak jemal, pa tudi po sejnih fajfe kradel. Moja mati je vse to vedela, pa me ni prav posvarila". Začel je s tobakom, nadeljeval s tihotapstvom, dvakrat všel od vojakov, mati pa ga je vedno prikrivala in zagovarjala. Slednjič je prišel pravici v roke, ki ga je obsodila v smrt na vešalah. "Moja strašna smrt", tako sklepa svoj govor, "moja strašna smrt naj starišem pokaže, kam otroci pridejo, ki preveliko svojevoljnost imajo".

To vam bodi dragi stariši, v opomin, da posvetite vso skrb dobri vzgoji svojih otrok ter se vam jih ne bo treba kedaj sramovati. V kali morete zadušiti vsako slabo navado, zlasti pazite na zdravje svojih otrok; zabranite jim vse, kar bi moglo prečiti njihov telesni in duševni razvoj zlasti žganje in tobak.

še bodo premlevali, dokler bo še kak rdečkar na svetu. To pa je dotičnika zbudilo. Vstal je, protestiral proti vsemu temu. Kar se tiče pa delavskega vprašanja jim je potrdil. Ko so videli, da ne morejo z lepa opraviti z njim, začeli so mu žugati z bojkotom itd. Ali vse to ni nič pomagalo. Slednjič so mu ponujali mesto predsednika, za katero mu je bilo toliko mari, kakor za lenski sneg.

Zlaj ni rdečkarjem ostalo drugega, kakor izreči nad ubogim delavcem poprejšnjo sodbo, bojkot. Znak prostosti slišite?! s katero se naši demokrati toli ponašajo. Ali zastoj, skala je ostala skala, ob katero so se jele razprševati pene sleparskega demokratizma. In kdo je bil ta skala? Ubožen, z družino obložen mož J., ki se ni bal vsled bojkota zgubiti zaslužek, s katerim bi mogel sebe in svojo obilo družino pošteno preživiti. Ko so mu napovedali bojkot, pregovoril je dva svoja sodelavca in pripravil na svojo stran, da mu bosta v potrebi pomagala, seveda tudi on njima. S tem je bil torej bojkot dobro zaježen in iz tega malega semena je zrastle polagoma drevo, ki počasi razširja svoje blagodejne veje. Tako je začelo v M. živahno gibanje. Ljudje se čimdalje bolj zavedajo in združujejo v poštena društva, v katerih se spoznavajo medseboj in uče misliti. V ta namen jim služi "Kat. del. društvo", iz katerega se polagoma

Tako boste izpolnili svojo sveto dolžnost in verujte, vaš trud se obilno poplača. Pri tem vam pojdejo vedno radovoljno na roko cerkev in šola. Toda najprej morate storiti vi svojo dolžnost in šele potem smete pričakovati tudi od drugih, da vam pomagajo pri tem težavnem ali svetem poslu. Dobra vzgoja je temelj dobrega in srečnega življenja. Da dosežete pa svoj smoter, odpravite iz svojih hiš žganje in tobak, zlasti naj ne pride mladina ne blizu ne poleg. Varujte se, dokler je čas, da se tudi nad nami ne izpolnijo besede škofa Slomška, da, "kjer mladi tobak kadijo, tam pogosto boben ropoče".

Politični pregled.

Državni zbor. — Z Danaja poročajo, da se snide državni zbor dne 24. ali 25. t. m.

Razdelitev državnoborskih mandatov v smislu nove volilne reforme. — Glasilo državnega poslanca dr. Stransky-ja "Lidove Noviny", izhajajoče v Brnu, piše, da je izvedelo iz zanesljivega vira, da dobe Slovani po novem volilnem redu za državni zbor 233 poslancev, in sicer bodo ti mandati takole razdeljeni: Čehi na Češkem dobe 69 mandatov, Čehi na Moravskem 26, Čehi na Šlezkem 2, Poljaki in Rusini dobe 95 mandatov, Rusini v Bukovini 3, Poljaki v Šleziji 2, Hrvatje v Dalmaciji 7, Srbi v Dalmaciji 3, Slovenci in Hrvatje v Istri 2, goriški Slovenci 2, tržaški 1, kranjski 11, štajerski 8 in Slovenci na Koroškem 2.

Volilna izprememba -- Vsenemci trdijo, da si hoče vlada po volilni izpremembi zagotoviti trajno vođino in sicer slovansko. Pravijo, da bodo nemški poslanci nasprotovali tej volilni reformi in poizkušali, da jo preprečijo. V Hornu je govoril posl. Gessmann o volilni izpremembi. Rekel je, da za vlado niso ugodne razmere, ko hoče izvesti volilno izpremembo. Načeloma so sicer vse stranke za volilno izpremembo, a velike težave bodo nastale, (ko se bodo posvetovali o podrobnostih. A z dobro voljo in prizanesljivostjo je mogoče končni uspeh. Na Danaju je kakih 12 vplivnih poljskih politikov, ki se posvetujejo o volilni izpremembi. Posvetovanj se udeležujeta tudi gališki namestnik grof Potocki in gališki deželni maršal grof Stanislaw Badeni. Stališča v zadevi volilne izpremembe poljski klub še ni označil, izjavil se bo šele 17. t. m. Judovski poslanci poljskega kluba zahtevajo razdelitev galiških volilnih okrajev v mestne in kmečke, ker se boje, da drugače ne postane noben jud drž. poslanec. "Zeit" poroča, da so Poljaki tako vznemoljeni, da nameravajo celo pretrgati nadaljna pogajanja z vlado. Ker noče vlada odjenjati Poljakom, so baje izjaviti, da bodo glasovali proti predlogi o volilni izpremembi. "Nar. listy" poročajo, da je določeno končno število poslancev na 442.

Nova volilna reforma in dalmatinski državni poslanci. — Dalmatinski poslanec dr. Ivčević je sklical k skupni konferenci parlamentarne za-

izcimi delavska strokovna organizacija. To delavsko društvo obstoja že 14 let in je nekaj časa spalo, k letu bode obhajalo 15-letnico. Noben se ni za nje brigal, dokler ga ni vzdramil glasoviti "o. r." iz dolgega spanja. S tem se je začelo v društvu novo življenje, z njim pa tudi mnogo prepira. Nekatere "provitljene trgovske glave" je to gibanje zelo srbelo, zato so začeli na vse kriplje nasprotovati, ovirati in hujskati. Bolj ko so hujskali in ruvali, bolj se je število množilo in se še množi.

Tudi mladeniči so začeli eden za drugim pridno pristopati tako, da se sedaj nahajajo skoraj vsi in tvorijo močan pevski zbor. Leta 1904 so bili poslani trije mladeniči na vseslovenski mladenički shod na Brezje, kjer so se nasrkali potrebnih naukov. Pred letom so razvili svojo društveno zastavo in priredili veliki delavski shod, kateri ostane mnogim v lepem in nepozabnem spominu. OI tedaj naprej se je začela prava pravcata gonja, posebno proti mladeničem. Mnogo ste morali res prestati od strani, ki bi vas morali najbolj podpirati. To nič ne de, le tako s svojim vrlim mladim pevovodjem naprej pod geslom: "Z Bogom in Marijo za domovino!" Nas niso strli spečih, ne bodo nas bdečih.

Na svidenje fantje v Žhpolju!

A. Ferjanov.

stopnike dežele, da se posvetujejo o skupnih korakih, kako preprečiti zmanjšanje števila mandatov za Dalmacijo za slučaj volilne reforme.

Kriza na Ogrskem. — Znešnjava na Ogrskem postaja od dne od dne večja. Te dni so prijavile ogrske novine vest, da se je posređilo Lukacsu sestaviti kabinetno listo, v kateri se nahajajo državniki, vzeti iz vrst koalicije ter da je s to listo tudi cesar zadovoljen. Novo ministerstvo bi se sicer odreklo zahtevi po poveljnem ogrskem jeziku, a namesto tega dobili bi Ogrji od kralja drugih koncesij na narodnem polju. To vest pa preklicuje danes sam Lukacs.

Zrudi divjega napada na velikega župana Kovacza, o katerem smo poročali v zadnji številki, vrše se v Debrecinu stroge preiskave. Zaprtilih je že vse polno oseb. Med temi se nahajajo tudi odvetniki.

Nemci nakupujejo konje v Galiciji. — Nemški agentje so došli v Galicijo, da kupujejo konje za nemške čete. Kupujejo samo močne konje, ki so namenjeni za nemške čete v južni Afriki. Nakupili so že več stotin konj ter jih po železnici odposlali na Nemško.

Sprava med Vatikanom in Kvirinalom. — "Magdeburger Zeitung" poroča iz Rima: Razširjene so govorice, da se bosta popolnoma sporazumela papež in italijanska vlada. Vatikan namerava baje sprejeti garantski zakon.

Volitve v francoski senat. — Na pondeljkih volitvah v francoski senat, ki so sedaj popolnoma znane, je bilo izvoljenih: 27 republikancev leve, 26 radikalcev, 14 socijalnih demokratov, 2 socijalista, 6 nacionalistov, 16 reakcijonarjev in 11 progresistev. Skupno sta bila za spopolniti 102 mandata.

Dopisi.

Iz Št. Ferjana. — Mnogo občinarjev misli, da ni tudi pri našem županstvu vse v redu. Za sedaj navedem le en slučaj. Dne 2. nov. pr. leta je v občinski seji predlagal g. podžupan Anton Štekar, da naj se odstrani drevje in vejevje, zavirajoče javni promet na občinski poti proti "Klanjščkovim". Toda dasiravno je bil predlog od starešinstva soglasno sprejet, g. župan vendar stvar tako na dolgo vleče in skuša takorekoč starešinstveni sklep uničiti. Sicer se je deloma odstranilo, ali manjka še mnogo, predno bode pot popolnoma prosta. Nadalje naj omenim kup kamenja, ki leži na ravno isti občinski poti že cela 3 leta. G. župan, drugod imate bistre oči, a tukaj so vam zavezane. Zakaj to? Če gremo naprej po poti, pridemo zopet do kamenja, ki zaleže polovico občinske ceste, ter s tem ovira javni promet. Tudi tukaj ne vidi g. župan ničesar, čeravno hodi dvakrat do trikrat na dan po tej poti. Če bi bilo tu posestvo kakoga srednjega oziroma ubožnega posestnika, bi župan hitro ukazal odstraniti omenjene ovire. Ali ker je last visokorodnega gospoda, ne briga se župan kar nič. Ako si gospoda ne da časa za popravo razrušenega zidu, bi ga morali vi, gospod župan, kot zastopnik občine, k temu siliti. Jaz sicer mislim, da se naš g. župan, ki v nekaterih slučajih pokaže še preveč eneržije, v tem slučaju nekoliko boji gospode. Bodisi kakorkoli, tako ne more iti dalje. Vsakemu svojo pravico! Gospoda župana se torej opozarja, naj nemudoma dá odstraniti omenjene cestne ovire, ker drugače bomo našli drugo pot. Poti hočemo imeti v dobrem stanju! Čemu neki plačujemo davke za njih vzdrževanje? Na noge torej, gospod župan! Pokažite tudi v tem slučaju svojo eneržijo!

Zavedni občinar.

Iz baške doline. — Dolgo se je kuhala tista liberalna bomba, ki je buknila sedaj z vso silo na dan, da uniči vse one, ki se nočejo ukloniti terorizmu nekaterih mogočnejšev. Ves grahovski liberalni generalštab je po konci, da se pripravi na vojno, da požene vse te "črne" daleč proč od njihovega kraljevstva. Malo del tiste svete jeze je švignil tudi v "Sočo" in od tam v "Primorca"; ali vidite, s kakšnimi dohtarskimi zmognostmi tolmačijo več jezične napise nekaterih "narodnjakov"? Tudi jim ni prav, da se je malo oprala njih "vzorna" čitalnica; zato je najbolje, da napravijo kakšen paragraf, s katerim bodo lahko izobčili proklete "cement-šnarfarje". Posebno jim je na srcu voditelj "te mladih" liberalčkov, ki toliko žrtvuje za njih društvo; zato pa bode društvo še ta pred-

pust napravilo velik ples; takrat pa bode ta „velik“ dobrotnik dobil vse dvakrat povrnjeno, ljudje pa bodo potem tem bolj zavedni in omikani. — V njihovi čvrsti kovačnici pa bodo sedaj švigale iskro z majem podobne, in gorje tebi, poveljnik „klerikalne bande“, ako prideš v njihove kremplje. Raztrgajo te do kosti, oberejo do zadnjega lasa — in ne bo te več žalostnega spomina. Da pa ne bo preveč dolg čas korajžnim naprednjakom, ima morebiti „cementšnifer“ zabilježiti še marsikaj, kar bode prijetno brenčalo okrog rahločutnih ušes! — Na svideenje tedaj!

Iz Brji nam poročajo: Da je resničen pregovor: Iz vetriča nastane vihar, dokazuje dogodek, ki se je zgodil pri nas na Silvestrov večer v krčmi gosp. Antona Pečenka. Na ta večer se je zbralo v omenjeni krčmi več fantov iz Gor. in Dol. Brji. V krčmi je bilo tudi nekaj domačih pevcev. Med pevci in drugimi mladeniči pa traja že delj časa nekaka mrznja, in tako je nastal ta večer v krčmi prepir, ki je končal s pretopom, v katerem je bil nevarno ranjen Janez Kodrič od Kodrovih. Res lep napredek to. Drugače je sedaj pri nas vse mirno. Pa kaj pravim mirno. Pri nas se bližajo občinske volitve, in naši naprednjaki, katerih pa je prav malo, so se začeli spet gibati. Posebno pridno so začeli k nam prihajati rihemberski porodniki in pa tudi nekateri tujci ter prirejajo pri nas neke shodke. Pa iz te moke ne bo kruha.

Novice.

Za „Slovensko sirotišče“: P. n. gg. Jos. Čigon 1 K, Peter Leban, posestnik 10 K, Nežka Toškan 1 K, Anton Klančič 30 v, Karol Primožič 20 v, Štefan Marušič 20 v, Franc Humar 1 K, Josip Fon, kaplan 5 K, dr. Andrej Pavlica 9 K 20 v. Bog vsem stotero povrni!

Za Alojzijevešče: Preč. g. Jan. E. Kolavčič 10 K, preč. g. Val. Batič 10 K, preč. g. Jos. Kodelja 5 K, občinarji solkanski razven darov v blagu zložili 92 K 44 v, in ne 89 K 20 v, kakor se je zadnjič pomotoma izkazalo; preč. g. Jos. Fon 5 K. Bog povrni!

Dar. — Uprava „Prim. Lista“ je prejela za „Alozijevešče“ 5 K, katere je daroval Josip Fon, kaplan v Volčah. Za „Sirotišče“ Humar Frančišek na Grahovem 1 K; Štefan Marušič v Lovčici 20 vin.; Karol Primožič 20 vin.; Josip Fon, kaplan v Volčah 5 K; N. N. 1 K; G. Likarjeve nakaznice 50 vin.; J. K. 1 K.

Ze družini Val Vuga, člana „Slov. katol. delavskega društva“ v Gorici so nadalje darovali: Golob, kurat 1 K; Paviin Josip 20 vin.; mons. Ivan Wolf 8 K; Valentin Vendramin 20 vin.

Smrtna kosa. — V Tomaju je po kratki mučni bolezni umrl č. g. Ivan Planinšek, župnik v pokoji, v starosti 75 let. Pokojnik je služil na raznih mestih tržaško-koperske škofije.

Umrli je v Gorici 8. t. m. Valentin Klavžar, dolgoletni poštni in brzojavni uradnik, izmed ustanoviteljev in prvih članov goriške Čitalnice, v kateri je o svojem času tudi predaval. Pred štirimi leti ga je zadela kap, da ni mogel z mesta, a pri zavesti je bil do zadnjega ter si je pomagal z znamenji. N. v. m. p.

Imenovanje. — Provizorični glavni učitelj na učiteljsku v Gorici, Josip Cizelj, je imenovan definitivnim glavnim učiteljem imenovanega zavoda.

G. namestnik princ Hohenthohe se je v soboto podal na Dunaj v službenih stvarih ter je bil v pondeljek zaprisežen kakor tajni svetovalec. Na to ga je cesar vsprejel v avdienci.

Nov častni kanonik. — Cesar je imenoval bivšega kanonika stolnega kapitelja tržaškega in definitivnega veroučitelja na koperski gimnaziji g. Ivana Buttignoni-ja, častnim kanonikom omenjenega kapitelja.

Vabilo k veselici „Marijine družbe“ v Podgori, ki bode dne 14. januarja 1906 ob 3. popoldne v stari šoli. Vspored: 1. „Marijina pesem“, Hribar; 2. „Poklon Mariji“, 3. „Rožici“, pesem, Volarič; 4. „Zaklad“, deklamacija, Jenko; 5. „Zima“, pesem, Kosi; 6. „Poguba družine“, prizor; 7. „Moda prismoda“, Vodopivec; 8. „Ave — zvonček“, deklamacija; 9. Igra; 10. „Pleši Tine“, pesem, Leban; 11. Saljiva tombola. — Vstopnina 20 vin, sedeži I. 30 vin, II. 20 vin, srečke po 10 vin. Družabnice so proste. Čisti dobi-

ček se bo porabil za zastavo Marijine družbe. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Pa pravijo, da smo nazadnjaki! — Kdor se hoče prepričati, kako eminentno izobraževalno delo izvršuje „Slovenska krščansko-socialna zveza“ na Slovenskem, pregleda naj „Draštveni koledarček“ za leto 1906. Iz statističnih podatkov v koledarčku je razvidno, kako se širi ljudska naobrazba po izobraževalnih društvih. Naj navedemo nekaj števil! Vseh „Zvezinih“ društev je 133, ki imajo 9720 članov. Ta društva imajo 62 pevskih društev, pri katerih sodeluje 778 pevcev, največji pevski zbor šteje 40, a najmanjši 8 pevcev. Nadalje je pri „Zvezi“ 28 tamburaških društev, ki štejejo skupno 337 tamburašev, največji tamburaški zbor ima 29, a najmanjši 7 članov. „Zvezina“ društva imajo tudi 115 knjižnic s 33.943 knjigami. Največja knjižnica ima 2000, a najmanjša 40 knjig. Pa ta društva niso spala (kakor spe po navadi liberalna društva), marveč so priredila v lanskem poslovnem letu 606 javnih predavanj, 164 dramatičnih predstav, 133 veselice in 119 izletov. Pa to še ni vse, ker nekatera društva niso poslala statističnih poročil, a o nekaterih društvih, n. pr. o vipavski podzvezi, ni, žalibog, statističnih podatkov v koledarčku. — Številke govore! Pa naj še naši „naprednjaki“ pokažejo kaj takšnega, če se upajo. Iz teh podatkov je razvidno, da izobraževalna društva ljudstvo res izobrazujejo. Pa pravijo, da smo nazadnjaki, ha, ha!

Ogenj so imeli na Lokvah 3. dan po novem letu. Ob 11. dop. je začelo biti plat zvona: „Kaj je? — Kje gori!“ vpili so prestrašeni ljudje. „Pri Kušmanu gori!“ — in vse je pustilo kosilo in delo ter teklo na kraj nesreče. Res, še par trenutkov, in 7 hiš bi bilo v neugasljivem plamenu. Pa ljudje so hiteli gasiti. Brž je bila vsa hiša polna vode, in v pol uri tudi ogenj zaduščen. Vendar-le je škoda precejšnja — cenjena na 284 K 43 v — ker so gasilci v naglici razbili mnogo hišne oprave in poškodovali obilo blaga, noseč ga tudi iz sosednjih hiš. Upamo pa, da bo banka „Slavija“ povrnila vso škodo, saj so ji hitri gasilci prihranili mnogo stotakov, katere bi bila morala plačevati, če bi se bil ogenj razširil.

Občni zbor „Slovenskega katol. delavskega društva“ v Gorici bo dne 21. t. m. in ne 14. t. m., kakor je bilo prvotno določeno. Več o tem v prihodnji številki.

Odnjali so v torek iz Gorice v njeno pristojno občino Volče, Marijo Kenda, ki je bila zaradi tatvine več časa zaprta v tuk. zaporih.

Izpred sodišča. — Tuk. ok. ožno kot kazensko sodišče je obsodilo 15 letnega Ivana Skelija iz Livka na 1 mesečno ječo in 20 letnega Antona Skelija tudi iz Livka pa na 14-dnevni zapor in to zaradi neke tatvine, katero sta izvršila na škodo trgovca Matelicia.

Aretirali so v pondeljek zvečer v restavraciji na postaji južne železnice 20-letnega Josipa Fabjana iz Bat. Istega dne popoldne mu je dal voznik Čargo iz Ročinja na Reichovem dvorišču 20 kron, v naročilom, da kupi za ta denar otrobov, ali Fabjan mesto da bi kupil otrobe, začel je za dobljenih 20 kron po raznih krčmah popivati. Ker se je pa opil, začel je po krčmah ljudi razsujsati. Fabjan je istega dne ukradel vozniku Suligoju z voza 2 prazni vreči. Sicer pa je bil Fabjan že dvakrat v prisilni delavnici v Ljubljani.

Najden pes. — Iz Prvačne nam pišejo, da je prišel tja neki pes, ki se nahaja pri posestniku hišne številke 64. Pes ima dolgo dlako ter ima na hrbtu tri in na glavi jedno temnorudečo liso.

Bralno in pevsko društvo „Ladija“ v Devinu je imelo svoj občni zbor, na katerem je bil voljen novi društveni odbor, in sicer so bili izvoljeni: Za predsednika g. Ivan Kocman, sin, za podpredsednika g. Josip Rojc; za tajnika g. Ivan Pecikar; za blaginjnika g. Fran Pecikar; za knjižničarja g. Ferdo Herkov; za odbornika gg. Josip Pahor in Miroslav Colja; za namestnika gg. Josip Mervic, h. št. 21 in Ivan Sardoč ter za pregledovalca računov gg. Edvard Praprotnik in Josip Rojc.

Železniške vesti. — V sredo sta dospeli iz Ljubljane v Gorico dve novi železniški lokomotivi, katere je z južne postaje privlekla lokomotiva vipavske železnice na novo postajo bohinjske železnice. Ta sta se omenjeni lokomotivi

zakurili in pričele so se kmalu potem poskusne vožnje po novi progi. Oblej naprej bodo s temi lokomotivami prevažali po črti od Gorice do Bukovega železniški material, kar vse znači, da se vedno bolj bližamo k zaželeni otvoritvi nove bohinjske železnice.

Predsednikom goriške trgovske zbornice je zopet izvoljen, doseđani predsednik g. Paternolli.

Nevarn konj. — Ko je v petek 8-letni deček Karol Paulin, stanujoč v Pokopališni ulici št. 48, šel mimo nekega konja, udaril ga je ta tako močno, da so ga morali radi še precej močne telesne poškodbe prepeljati v tuk. bolnišnico.

Ukradene bilfe. — V noči od 3 na 4. t. m. so neznani ljudje porili v deželni trtaici, nahajajoči se ob strani St. Peterske ceste, kakih 3000 bilf v vrednosti 90 kron.

Po sili si je hotel priskrbeti suktnjo, ne da bi za njo kaj plačal. — V petek zvečer je hotel neki mladi človek odnesti iz kavarne Schwarz suktnjo s kozuhovino, vredno kakih 120 kron. Kavarnar je pa to še pravočasno opazil in je mladega moža opozoril, da ni vzel prave suktnje. Najbrže je bil pa prav isti človek, ki je nekoliko pozneje iz kavarne Central odnesel neko tudi dobro suktnjo, ne da bi ga kdo opazil.

Kakšni so strahovi. — Na praznik sv. Štefana zvečer vračala sta se iz Cerkna proti domu (v vas Labinje) dva možaka, ki sta se bil nekoliko navlekla vinskih duhov. Ko sta bila iz Cerkna dobro četr ure, vz drami jih iz govorenja neki šum. Kmalu na to pa grozno lomljenje na nekem drevesu. Možakarjev se je seveda polotil strah, ki jima je bil v pijanosti seveda še bolj grozen. Mož sta jo mahnila proti domu, kar so jima dopuščale moči. Ali omenjena prikazen jih ni zapustila. Kakor hitro sta jo mahala, sledila jima je prikazen z groznim lomljenjem v precejšnji velikosti. Tako sta je primahala domov, vsa spehana in prestrašena. Drugi dan je vsa vas govorela o ponočnem strahu, ker sta možakarja tako v istini trčila, kaj da sta videla, in ljudje so jima verjeli.

Hudoben pa ni bil ta strah, ker je pri belem dnevu vprašal enega tistih možakarjev, kako je bilo oni večer in ta mu je pripovedoval, dasiravno je sam vedel in slisal vse. Bil je namreč mož, ki je to iz hudomušnosti naredil.

Velika nesreča na železniški progi pri Planini. — V nedeljo zjutraj je tovorni vlak št. 117, prihajajoč iz Trsta, pri signalni plošči zadel ob tovorni vlak št. 155, ki je tudi prihajal iz Trsta. Sedem vozov je popolnoma razbitih, 15 pa poškodovanih. Vlak je vozil večinoma otrobe, pšenico in rž, ki so na daleč po progi razstrešeni. Takoj po prvi nesreči je pa privozil brzovlak št. 8 iz Ljubljane ter je zadel ob vozove, ki so skočili raz prvi tir na drugega. Lokomotiva brzovlaka se je vsled tega tako poškodovala, da ni mogla voziti dalje. Ob enem se je zelo poškodoval tudi strojevodja. Na srečo se ni potnikom ničesar pripetilo. Prva pomoč je došla iz postaje St. Peter na Krasu, odkoder je došla pomožna lokomotiva s potrebnim orodjem. Brzovlak je imel vsled tega 3 ure zamude. Škode je baje nad 200.000 kron. —

Glede obolelih vojakov. — Skupni vojni minister je izdal naredbo, po katerih bo moralo poveljništvo vojaških bolnišnic redno naznanjati sorodnikom obolelih vojakov o stanju teh poslednjih. V to svrho so namenjene posebne zalepke. Teh zalepek se bodo v prvi vrsti smele posluževati samo bolniške uprave, potem pa tudi povsem siromašni bolni vojaki, ki leže dlje časa v bolnicah.

Iz vlaka je skočil reatec Franc Rapnik. Naveličal se je obiskovati šolo ter pobegnil iz Idrije in šel v Trst. Ko je bil v petek odgonskim potom peljan domov, je med postajama Logatec in Borovnica skočil iz vlaka. Zlomil si je levo roko in desno ramo. Bil je z rešilnim vozom prepeljan v ljubljansko deželno bolnišnico.

Stavko stavcev imajo sedaj v Dalmaciji. V Splitu ne dela nobena tiskarna. V Zadru je štrajk parcijalen, ker je ondi precej stavcev, ki ne pripadajo organizaciji.

Pasivni odpor v glavnem poštno-hranilničnem uradu na Dunaju. — V petek ponoči so imeli uradnik glavnega poštno-hranilničnega urada na Dunaju shod, na katerem so obravnavali o svojih

zahtevah. Grozili so s pasivnim odporom. Takoj drugi dan pa je ravnateljstvo odstavilo iz službe več voditeljev shoda. To pa je vse uradništvo, ki šteje nad 2700 oseb, tako razburilo, da so takoj začeli izvrševati „službo po predpisih“. Ravnateljstvo pa je takoj odredilo, da mora osebe delati toliko časa, dokler ne bo dovršilo svojega dnevnega dela.

Oče s 114 potomci. — Na Francoskem zivi 92letni starec Henrik Guerry (Geri), ki je dal državi 114 potomcev. Imel je deset otrok, od katerih jih živi 7 še danes. Vnukov je imel 65, umrlo jih je samo 7. Pravnukov je imel 39, živi jih 37. Starec je še sedaj duševno in telesno zdrav.

Novo petrolejke, izumljene v zadnjem času, pridejo zdaj v rabo. Te svetilke so zelo enostavno sestavljene in tako urejene, da ni treba stonja nikoli popravljati in ne privijati in odvijati. Jakost luči se uravnava s posebnim zaklopom. Tudi imajo to prednost, da zgori v njih zelo malo petroleja.

Tožba za nogo. — Neki zdravnik bolnišnice v Altoni je nedavno neki 90 letni ženi odrezal nogo. Sorodniki starke tožijo sedaj zdravnika, češ, da je operacijo izvršil brez njihovega dovoljenja ter zahtevajo od zdravnika, da jim vrne odrezano nogo. Tega zdravnik noče storiti ter se zagovarja, da je po njegovem prepričanju bilo nujno potrebno nogo odrezati. Da bi si pridobil dovoljenje, za to ni bilo več časa. Javnost je radovedna, kako razsodi sodnja.

Cela vas proti alkoholizmu. — V Föltseku (komitat Saros na Ozerskem) so po prizadevanju župnika zaprisegli vsi vaščani, da ne bodo pili več alkoholnih pijač.

Glasba.

Cecilijansko društvo za goriško nadškočijo se je postavilo na nogo. V kratkem času je izdalo štiri precej obširne, krasno autografovane zvezke. Namreč: 1. Odgovore pri slovesni sv. maši v navadnih tonovskih načinih; 2. Zbirko lavretanskih litanij za ljudsko petje; 3. Predigre za cerkveno uporabo, zložil Danilo Fajgelj in 4. Fuge, fugete in versete za orglje zložil Danilo Fajgelj.

„Odgovori pri slovesni sv. maši“ bodo našim organistom dobro služili, zlasti odgovori za „Deo gratias“ koncem sv. maše. Harmonizacija je najpriprostejša in prijetna. Pojo se lahko enoglasno s spremljavo orgelj, ali pa četeroglasno v mešanem zboru. Naj bi se ta način odgovorov splošno uvedel v vseh cerkvah, ker je edino pravi, in naj bi izginile iz naših cerkev one različne, čudovite kandidate, katere si „špogajo“ pri „odgovorih“ razni organisti na deželi.

Vedno se je čula tožba iz ust organistov in duhovnikov, češ, da jim primanjkuje lepih litanij za ljudsko petje. Zbirka lavretanskih litanij, ki jo je izdalo cecilijansko društvo, bo pač vse zadovoljila. Ta zbirka obsega nič manj kot 64 krasno harmonizovanih napevov, katerih večino je uglasbil naš mnogozaslужni skladatelj Danilo Fajgelj, kateri je tudi zbirko autografual. Pojo se te litanije lahko enoglasno z orgljami ali pa (razun nekaterih) tudi četeroglasno v mešanem zboru.

Predigre za cerkveno vporabo so bile pred kratkim jako pohvalno ocenjene v „Prim. Listu“ in v „Gorici“.

Najnovejši zvezek, ki ga je izdalo cecilijansko društvo, obseza zbirko fug, fuget in versetov, katere je zložil naš najboljši skladatelj za orglje Danilo Fajgelj. Zbirka obseva 33 številke, ki so vse prav mojstersko izdelane. Vidi se, da je gospod skladatelj rutiniran kontrapunktik. Tu ni nič dolgovestnosti, nič prisiljenega, kakor bister gorski potoček tako naravno tečejo skladatelju fuge in fugete. Seveda jih je treba precej hitro igrati. Posebno lepe so številke 21. (fuga po motivu velikonočnega „aleluja“), št. 22. (krasen tema, samo živahno treba prednašati), potem št. 28. Pa kaj bom izbiral! Vse so lepe!

Na gospoda Fajgelja smo Slovenci lahko ponosni. Saj je on gotovo najboljši jugoslovenski komponist za orglje. Čestitamo društu, ki ima takega sotrudnika.

Cecilijanec.

Loterijske številke.

5. januarja.

Trst 59 82 80 56 29
Linz 12 32 37 46 77

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolike v sebi, je torej najlaže prebaven, ne proizvaja nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom
Ivan Hoff
in z levo varstveno znamko

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 " 50
Dobiva se povsod.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Lekarna
Cristofolletti v Gorici

Prave in edne žel. kapljice
s znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da s gine v kratkem času omočica in šivotna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Najzanesljiveje izvrševanje
pleskarstva
(slikarstva)

kakor izvrševanje napisov, slikanje sob in sploh vseh v to stroko spadajočih del izvršuje

Jos. Makovec
v Gorici, ulica Morelli št. 9
Specijalist v imitaciji na lesovju.

Anton Potatzky
v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.
Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine
za pisarne, kadilce in popotnike.
Najboljše švanke in šivalne stroje.

Potrebščine
za krojače in čevljarje.
Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Peter Skerbic

Gorica

Riva Corno h. št. 13,
priporoča svojo zalogo piva iz prve slov. pivovarne

G. Auer - je ih dedičev
v Ljubljani.

Pivo je tako,
da mu ni vsako enako.
zelodec ozdravi,
otožnost odvzame,
zdravega, veselega
pivca narđi.

Za č. duhovščino zimsko suknje od 26 K naprej.

Vojaško in navadno orožje.

P. N.

Ker nameravam svojo trgovino uravnati večinoma za prodajo izgotovljenih oblek, prodajam krojno blago po znižani ceni 95% tovarniške cene. Kdor se hoče po ceni obleči, ima zdaj ugodno priliko, posebno črno dobro blago za novico. Jamčim zato, da mu ostane v spominu tvrđka M. Poveraj, na Travniku v Gorici.

Priprave za duhovski stan.

Duhovske kape, ovratnike itd.

Zimke suknje za gospode od 20 K naprej.

Teod. Slabanja
zlatar, ulica Morelli št. 73.

Preč. duhovščini in slav. občinstvu se daje na znanje, da se prodajajo cerkv. posode po znižanih cenah. Isdeluje se vsakovrstne predmete iz srebra, alapke in medí po najnovejših vzorcih. Popravljajo se uže obrabljene cerkv. priprave, posrebrni in pozlačeni se z ognjem. Sprejemajo se tudi vsakovrstna dela v zlacenju, v izrezljanju posamnik črk in monogramov itd. Ilustrovan cenik na zahtevo brezplačno. Zaboji poštno ne prosti.

delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban,

Gorica,
Magistratna ulica šte. 8.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.
Blago se razpošilja franco.

I. Primožič
slovenski optikar v Gorici
ulica Vetturini 3.

priporoča č. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko zalogo
optičnih izdelkov
in sicer vsake vrste očal, barometre, toplomerje, zdravniške toplomerje, daljnogleda, vage za vino, žganje itd.

Sprejema naročila in poprave in pošilja na dom.

Karol Draščik,
pekovski mojster na Kornu v Gorici
odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejno razstavi na Dunaju l. 1898.
n v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetilno izvršuje naročila vsakovrstnega peciva tudi najfinejšega, za nove maše in godove kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubšeje.

Anton Kuštrin,
trgovec v Gorici
Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljiveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdčevega mлина iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Podpisani priporočam častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo
prodajalno jestvin.

V zalogi imam kavo vseh vrst, različne moke iz Jochmannovega in Majdčevega mлина; dalje imam tudi razne tekočine n. pr. francoski konjak, pristni kranjski brinovec, domači tropinovec izvrsten rum itd., Ciril Metodovo kavo, testenine Žnidaršič Valenčič itd.

JOSIP KUTIN
Semeniška ulica hiš. štov. 1.

Prosiva sahtevati listke!

Največja trgovna z železjem
KONJEDIC & ZAJEC
Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva sahtevati listke!

Gorica, via Teatro 20.
Glediščna ulica.

Viktor Toffoli
velika zaloga oljkinega olja
iz najugodnejših krajev.

Jedilno 32 kr. liter, fino 36 kr., finejšo 40 kr., boljše 44 kr., dalmatinsko 48 kr., istrjansko 56 kr., Corfu 56 kr., Bari 60 kr., Lucca 70 kr., Nizza 80 kr., Najfinejšo 1 gld. liter.

Priporoča se preč. duhovščini in slav. cerkvenim oskrbništvom.

Gorica, via Seminario 10.
Semeniška ulica.

Odlikovana svečarna
na paro
v **GORICI**
v ulici sv. Antona št. 7.

Priporoča preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom, p. n. slavnemu občinstvu sveče iz pristnega čebelnega voska kg. a 4.90. Za pristnost jamčim z **K 2000**. Sveče za pogrebe, za božična drevesa, zavitke iz voska, med najfinejšo vrsto po jako nizki cenl.